

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Naturæ authoris esse rerum naturis cursum suum relinquere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

Aristot. lib. 8.
de hist. anim. c. 12.
Solin. cap. 15.
& 33.
Gell. l. 4, c. 9.
Ælian. lib. 15.
de hist. anim.
cap. 29.
Plin. l. 1, c. 2, &
passim alibi,
vt. lib. 4, c. 11.
1.5. c. 29. lib. 6.
cap. 19.
S. August. l. 6.
de ciuit. c. 8.
Isidor. lib. 11.
Etym. cap. 3.
Albert. Mag.
l. 7. animal.
tract. l. c. 6.
Paul. Ionius
lib. de reb.
Moscouit c. 3.
Io. Ludouic.
Gotifrid. in
histor. Antipodum par. 1.
pag. 10.

Seythicis campis, ad paludes Egypto superiores, unde Nilus profluit, ait Aristoteles, grues veniunt, quo in loco pugnare cum Pygmæis dicuntur. Ibi ergò vult Philosophus generari pusillo. Solinus ita scribit: Vrbem Geranium Scytharum, Caturzambari vocant, unde à gruibus Pygmæos ferunt pulsos. Et, alio loco, In Praisia ultra Palimbros iam montana Pygmae tenent. De ijsdem etiam meminit Gellius, Ælianus, & Plinius, suprà citatus, Testatam hanc rem facit etiam D. Augustinus, Isidorus, & alii, inter quos Albertus Magnus ait, Pygmæos illos, quos iuxta Nilum degentes diximus, perpetuò pugnare cum gruibus. Eiuscemo- di homulos comperit Antonius Pigafetta, etiam inter Molucas, in insula Aruchetto; itemque, in insula Caphi. Paulus Iouius ultra Lapones eos esse testatur, & loquentes garrire semperque esse pauidos ac simijs persimiles. Odericus, in Orientali India quoque, non procul à Quinzai, iuxta Chilenses, à se inuentos testatur trium palmarum Pygmæos. Nec mirum est, hoc posse cœli climata, aut regiones, cùm recens author scribat, inueniri Indiæ locum, in quo venti ferreos clathros, ita exedant macerentur, vt friari possint, tutiū proinde fenestras ibi queru no ligno, quām ferro clathrari. Si tanta cali atque aëris est potestas in ferrum, cur non sit etiam in hominis corpus, vt illud vel contrahat, vel extendat?

III.

Ob hæc cùm perspicuum fiat, regioni, vel climati sæpitalia esse ascribenda, ex ordine vtique faciet Naturæ vniuersiq; Author, si alibi in hominibus breuitatem, longitudinem alibi, alibi exhibeat mediocritatem. Ita qui topiariam faciunt, in hortis, alio loco humi nascentia fraga, aut thymum vix è terra eminentem, alio altius se erigentem rorem mari- num, alio sicum caput supra hæc longè efferentem, alio adhuc celsius prospicientem pyrum cerasumq; alio denique longissime umbras prouidentem cedrum conserunt prætexuntque. Sic per Naturam ludit, in orbe terrarum, diuina sapientia, dum in vna regione producit arcuatis pedibus depresso- pumiliones; in alia statura visitationis homines; in alia demum gigantes capita alta ferentes. Hoc naturæ ius est; hæc calvis & potentia; istud telluris ingenium, quod Auctor cali, ter-

tz, ac

rz, ac totius naturæ non magis debet impedire, quam ne alia regio calida, alio frigida, alia secca, humida alia existat: aut ne alia arbor poma, alia pruna ferat. Non est tam sapientis Architecti, velle Momo satisfacere; aut cauere, ne Veneris sandalium carpat. Quare neq; alia, quæ in humano corpore censentur subinde vitiosa, vt arceat communis Mundi Rector, est exigendum. Si arceret, cursui rerum naturisq; ipsis manum frænumque injiceret, & vim, quam dedit, retractaret. Aliud est, in Tibure, aliud in Sardinia esse: aliud nigrescere in Hispania, albescere in Polonia; aliud in montibus, aliud in vallibus; aliud in terris, aliud in mari degere. Tradit Soranus Soran. Isagoge 17.
Ephesius, mulieres, quæ in nauibus pariunt, mutum parere; quod siue intelligatur de perpetuò muris (quod non credo) siue non vagientibus, sed tantùm mutantibus, aut præ tumultu fluctuumq; collisione non auditis, cùm nascentur, Auditor maris non debet mare ipsum, cuius tantus est in Mundo usus, cù procellis suis è medio tollere. Pari pacto sunt fontes & aquæ, in nonnullis regionibus, admodū salutares, si quidem rectè usurpentur, quæ tamen strumosos efficiunt incautiùs bidentes. Num igitur vniuersi Conditor fontes obstruere, riuos claudere, fluuios auertere debet? Enim uero non debet. Esto viri feminæque inde strumas, tamquam carneas quasdam crumenas, è collo dependulas, gutturalemque & ingratè pingue quamdam absconæ vocis ruditatem nanciscantur. Vitium deformè nobis videtur esse struma, fateor, & vel regia manu, non sine prodigo, aut gratia gratis data, sanandum; sed num idcirco vel sal, vel metalla, vel lapides, quorum allapsu aquæ vim medicinalem trahunt, in nihilum redigenda sunt? Tum profectò & ipsæ aquæ erunt è Mundo eliminandæ, ne ignem, immò hominem extinguant in eas incidentem. Stultissimi sunt mortales, qui rem utilem nolunt pati, quia nocere potest male usurpata.

Moneor hic, vt & illud obseruem, sæpe fieri consuetudine, vt res deformes non deformes, sed decentes videantur. Vnde desinut haberi pro monstris. Ut enim simiam simius existimat esse formosam; sic apud eas gentes, quæ viros habent

Vuuu 3 stru-

IV.